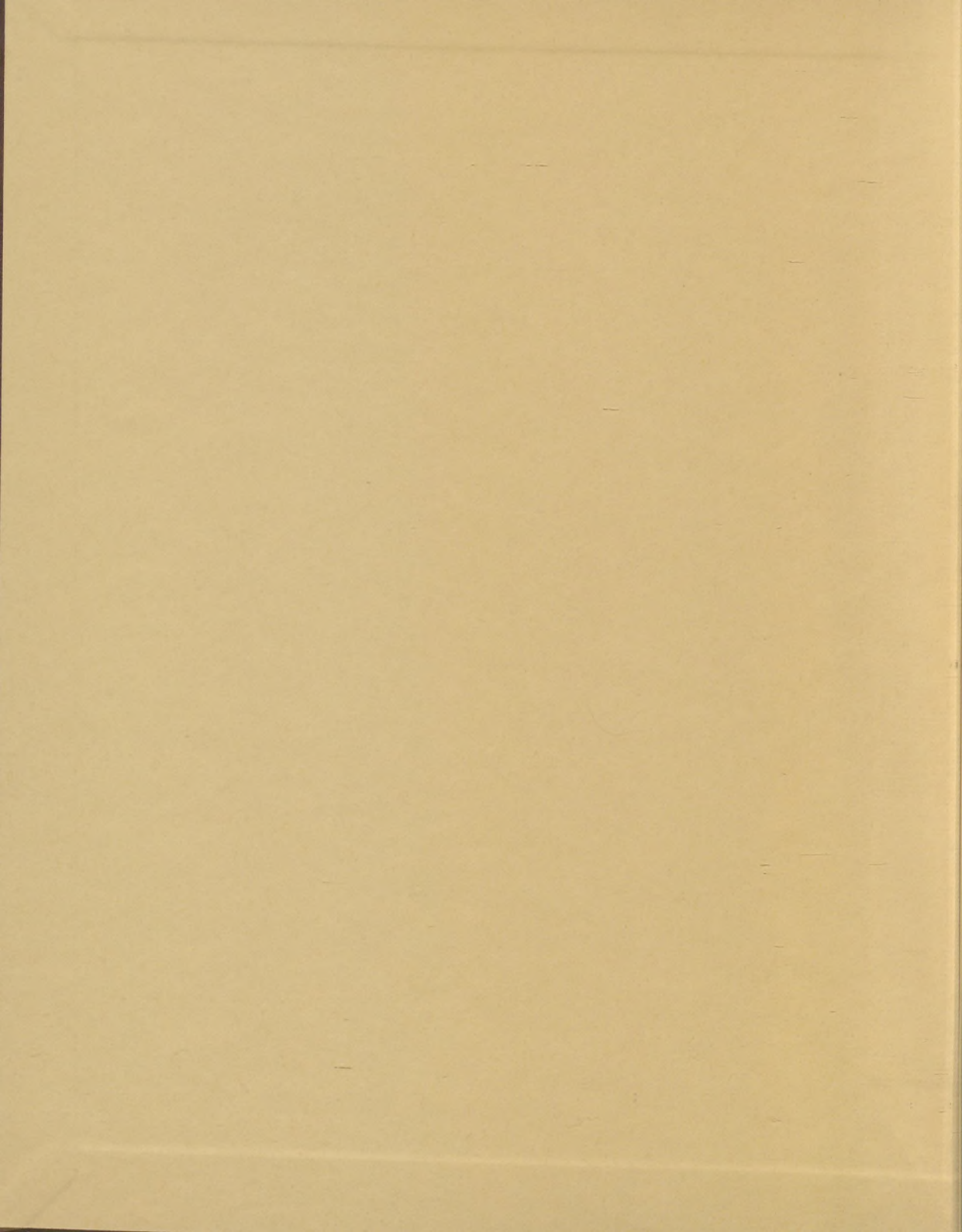

AKADÉMIAI

ALBUM IV.

AKADÉMIAI ALBUM IV.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
ARANYÉRMESEI
1961–2008

A MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA
ARANYÉRMESEI
1961–2008

AKADÉMIAI ALBUM IV.

Budapest, 2008

Készült az MTA Kutatásszervezési Intézetében

Összeállította:

Palló Gábor és Tolnai Márton

Technikai szerkesztő: Macsi Gyuláné

Szerkesztette: Tolnai Márton

©MTA KSZI

ISBN 978-963-508-569-9

Budapest, 2008. október

BEVEZETŐ

*„(...) mert ragyogó és szép a tehetség,
Mely fölemel és nemesen gyűjtja ki
szellememet.”*

/Janus Pannonius/

Az aranyba vésett név az örökléthez beszél: túllép a korok megítélésén, összeolvad a fém időben érlelődő patinájával, megtartó szilárdságával. Az arany csak az igazán méltók kiváltsága, azoké, akiknek tudás mellett ragyogó tehetség, 'nemesen gyúló szellem' is adatott. A tudós aranya több az elvégzett feladat sikerénél, több az eredmények megelégedést hozó biztonságánál: ez a fény azt veszi körbe, aki korának és közösségének tagjaként a kiválók között is kiváló, formáló, univerzális értelemben alkotó személyiség. Legyen az a tudomány, a tudós közélet vagy a szervezés területe, akinek nevét aranyba foglalják, az az időnek is üzen az igazán nagy tettek, gondolatok példamutató erejével.

Az Akadémiai Aranyérem kitüntetést a Magyar Tudományos Akadémia elnöke 1960-ban alapította. Az alapító okirat szerint évente egy Aranyérem adományozható az Akadémia tagjának kiemelkedő tudományos, tudományos közéleti, tudománypolitikai és tudományszervezői tevékenysége elismeréseként. Az Aranyérem adományozója a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége, a díjat minden évben az Akadémia elnöke adja át a májusi közgyűlésen. Aranyérem odaítélésére a tudományos osztályok tehetnek javaslatot, amelyeket elnökségi bizottság véleményez, a döntést az Elnökség titkos szavazással hozza meg.

Az első kitüntetett 1961-ben az Akadémia akkori elnöke, Ruzsnyák István volt. 1961-től napjainkig 48 akadémikus kapott Aranyérmet. A díjazottak szaktudományuk kimagasló tekintélyű tudós személyiségei, akik közül sokan vezetőként is közreműködtek az MTA tudományirányító, kutatószervező munkájában. Az Aranyérem tudományos életművek elismerését is honorálja, amelyet a tudósok díjazáskori 76 éves átlagéletkora is jelez. Legidősebben 92 évesen Donhoffer Szilárd kapott Aranyérmet, az eddigi két legfiatalabb kitüntetett pedig az akkor 50 éves Pál Lénárd és az 54 éves Erdei Ferenc.

Az Akadémiai Aranyérmet Vigh Tamás éremművész tervezte. Az érem előlapján a csónakon álló Archimedes alakja látható, jobb kezében tartva a nevezetes ingát. A hátlapon A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ARANYÉRME felirat található. A mindenkor díjazott neve és az adományozás dátuma a peremen olvasható. Az érem mérete közel fél száz éves története során többször változott, de 1999-től újra a művész eredeti koncepciója szerint készül: nyerssúlya 375,1 g, átmérője pedig 72 mm.

A formai változások nem érintették az érem adományozásának mindvégig magas követelményrendszerét. Így válhatott az Akadémiai Aranyérem napjaink legtekintélyesebb magyar tudományos díjává, olyan elismeréssé, amely aranyba vési a teljesítmény nagyságát. Az Akadémiai Aranyérem üzenet a jelenkornak és a jövőnek: az arany nemes ragyogását adja a tudós sorsnak a kitüntetettek teljesítményén keresztül.

Budapest, 2008. október 6.

Pálinkás József

AZ MTA ARANYÉRMESEI

1961 Ruzsnyák István	1985 Szentágothai János
1962 Novobátzky Károly	1986 Pach Zsigmond Pál
1963 Hevesi Gyula	1987 Szőkefalvi-Nagy Béla
1964 Erdei Ferenc	1988 Pungor Ernő
1965 Manninger Rezső	1989 Keresztury Dezső
1966 Erdey-Grúz Tibor	1990 Horn Artúr
1967 Ligeti Lajos	1991 Erdős Pál
1968 Benedikt Ottó	1992 Jermy Tibor
1969 Korach Mór	1993 Hadrovics László
1970 Szabó Imre	1994 Donhoffer Szilárd
1971 Ernst Jenő	1995 Balogh János
1972 Jánossy Lajos	1996 Borzsák István
1973 Gegesi Kiss Pál	1997 Kosáry Domokos
1974 Lengyel Béla	1998 Tarján Imre
1975 Pál Lénárd	1999 Stefanovits Pál
1976 Bognár Géza	2000 Simonyi Károly
1977 Friss István	2001 Flerkó Béla
1978 Ortutay Gyula	2002 Fejes Tóth László
1979 Major Máté	2003 Harmatta János
1980 Tolnai Gábor	2004 Halász Béla
1981 Straub F. Brunó	2005 Markó László
1982 Bognár Rezső	2006 Michelberger Pál
1983 Eörsi Gyula	2007 Keszthelyi Lajos
1984 Szabó Zoltán Gábor	2008 Nemezc Ernő

1961

Rusznay István

(Budapest, 1889. január 22. – Budapest, 1974. október 15.)

Orvos, belgyógyász, az MTA elnöke (1949–1970), az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatója, tanszékvezető egyetemi tanár.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1961. évi Akadémiai Aranyérmét Rusznay Istvánnak, az MTA rendes tagjának adományozta: nemzetközileg is elismert kiemelkedő tudományos munkásságáért, az Akadémia irányításában, újjászervezésében kifejtett eredményes tevékenységéért, az akadémiai kutatóintézeti hálózat kiépítéséért és szerepéért a hálózat növekvő társadalmi tekintélyének, valamint nemzetközi megbecsülésének kivívásában. Az Elnökség az Akadémiai Aranyérem alapításával kitűzött célt és a kitüntető elismerés súlyát kívánta kifejezésre juttatni, amikor ezt első ízben az újjászervezés utáni első elnökének ítélte.

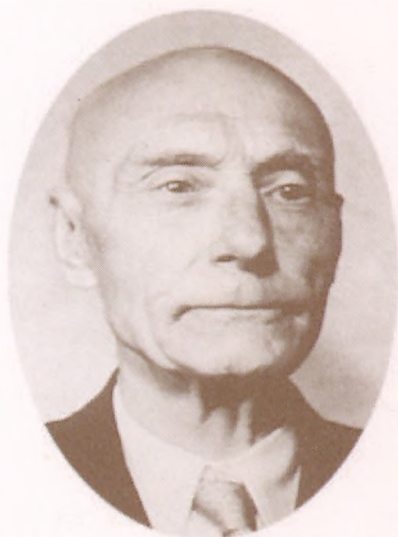

1962

Novobátzky Károly

(Temesvár, 1884. március 3. – Budapest, 1967. december 20.)

Fizikus, az MTA alelnöke (1958–1967), az Eötvös Loránd Tudományegyetem Elméleti Fizikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1962. évi Akadémiai Aranyérmet Novobátzky Károlynak, az MTA rendes tagjának adományozta: az elméleti fizika terén elért tudományos eredményeiért, továbbá annak elismeréséül, hogy évtizedeken keresztül kiemelkedő szerepet töltött be a korszerű fizikai oktatás fejlesztésében, fiatal elméleti fizikusok nevelésében, ...valamint az Akadémia társadalmi és tudományos tekintélyének emelésében.

1963

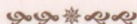
Hevesi Gyula

(Ungvár, 1890. november 21. – Budapest, 1970. február 25.)

Vegyésszámológép, közgazdász, politikus, az MTA főtitkárhelyettese (1956–1960), az MTA alelnöke (1960–1967), az MTA Ipargazdaságtani Kutatócsoport igazgatója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1963. évi Akadémiai Aranyérmét Hevesi Gyulának, az MTA rendes tagjának adományozta: a műszaki tudományok fejlesztése, valamint eredményeinek a termelés gyakorlatában való felhasználása érdekében öt évtizeden keresztül kifejtett fáradhatatlan tevékenységéért, érdeimeiért a műszaki fejlesztés és a gazdaságvezetés tudományos megalapozásában.

1964

Erdei Ferenc

(Makó, 1910. december 24. – Budapest, 1971. május 11.)

Agrárközgazdász, szociológus, politikus, az MTA főtitkára (1957–1964, 1970–1971), az MTA alelnöke (1964–1970), az MTA Agrár-gazdasági Kutatóintézet igazgatója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1964. évi Akadémiai Aranyérmeket Erdi Ferencnek, az MTA rendes tagjának adományozta: azokért a kimagasló eredményekért, amelyeket mint az Akadémia főtitkára elért a tudományszervezés és a szaktudománya területén, különösen a tudományok tervezése, a hazai agrárgazdasági kutatások, valamint a termelőségvetkezeti mozgalom tudományos megalapozása terén.

1965

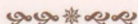
Manninger Rezső

(Sopron, 1890. július 7. – Budapest, 1970. február 4.)

Állatorvos, az MTA alelnöke (1960–1967), az Állatorvos-tudományi Főiskola Járványtani Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1965. évi Akadémiai Aranyérmét Manninger Rezsőnek, az MTA rendes tagjának adományozta: kimagasló eredményeiért, amelyeket mind szaktudományában, mind a tudományszervezésben elért. Nemzetközileg is sikeres munkásságáért a járványtan és a bakteriológia területén, valamint az állati fertőző betegségek megelőzésében.

1966

Erdey-Grúz Tibor

(Budapest, 1902. október 27. – Budapest, 1976. augusztus 16.)

Kémikus, az MTA főtitkára (1950–1953, 1964–1970), az MTA elnöke (1970–1976), az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1966. évi Akadémiai Aranyérmét Erdey-Grúz Tibornak, az MTA rendes tagjának adományozta: a tudományos munkában elért kiemelkedő eredményeiért – főleg az elektródfolyamatok kinetikájának és elektrolit-oldatok transzport folyamatainak vizsgálata terén –, továbbá széles körű eredményes tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága elismeréséül.

1967

Ligeti Lajos

(Balassagyarmat, 1902. október 28. – Budapest, 1987. április 24.)

Nyelvész, orientalista, az MTA alelnöke (1949–1970), az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1967. évi Akadémiai Aranyérmet Ligeti Lajosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: azokért a kimagasló eredményekért, amelyeket szaktudománya művelésében – főleg az altáji nyelvek és az e nyelveket beszélő népek történelmének szellemi és anyagi műveltségének kutatásában – elért, valamint tudományszervezési munkájáért.

1968

Benedikt Ottó

(Budapest, 1897. május 18. – Budapest, 1975. november 25.)

Villamosmérnök, az MTA Automatizálási Kutatóintézet igazgatója,
a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1968. évi Akadémiai Aranyérmét Benedikt Ottónak, az MTA rendes tagjának adományozta: kimagasló eredményeiért a különleges villamosgépek, az automatizált villamos hajtások területén, valamint a magyar automatizálási kutatás megszervezésében és irányításában kifejtett kimagasló tevékenységéért.

1969

Korach Mór

(Miskolc, 1888. február 8. – Budapest, 1975. november 27.)

Vegyéssz mérnök, az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet igazgatója, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1969. évi Akadémiai Aranyérmét Korach Mórnak, az MTA rendes tagjának adományozta: kiemelkedő tudományos munkásságáért, főként a műszaki kémia matematikai megalapozású elméleti kifejlesztéséért, szilikátipari kutatásaiért, ...valamint a műszaki kémia oktatásában..., a hazai szilikátipari kutatás szervezésében és az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézetének létrehozásában kifejtett tevékenységéért.

1970

Szabó Imre

(Beregszász, 1912. november 25. – Budapest, 1991. május 31.)

Jogász, az MTA főtitkárhelyettese (1960–1970), az MTA alelnöke (1970–1976), az MTA Állam- és Jogtudományi Intézet igazgatója, egyetemi tanár.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1970. évi Akadémiai Aranyérmel Szabó Imrének, az MTA rendes tagjának adományozta: kiemelkedő tudományos, tudománypolitikai és tudomány-szervezői munkássága elismeréséül, ...széleskörű tudományos tevékenységéért az állam- és jogtudományi kutatások területén..., intézetigazgatói, osztálytitkári és főtitkárhelyettesi munkájáért.

1971

Ernst Jenő

(Baja, 1895. április 16. – Pécs, 1981. február 27.)

Orvos, biofizikus, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Biofizikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, a Biofizikai Intézet igazgatója, az MTA Biofizikai Tanszéki Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1971. évi Akadémiai Aranyérmét Ernst Jenőnek, az MTA rendes tagjának adományozta: kiemelkedő tudományos és oktató munkássága, valamint a hazai biofizikai kutatás megszervezése, általában a tudományos kutatás területén kifejtett tevékenysége elismeréséül.

1972

Jánossy Lajos

(Budapest, 1912. március 2. – Budapest, 1978. március 2.)

Fizikus, az MTA főtitkárhelyettese (1955–1961), az MTA alelnöke (1961–1973), az MTA Központi Fizikai Kutatóintézet igazgatója, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Atomfizikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1972. évi Akadémiai Aranyérmet Jánossy Lajosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: kiemelkedő tudományos, oktatási munkássága, széles körű tudománypolitikai és tudományszervezői tevékenysége elismeréséül, különös tekintettel a Központi Fizikai Kutatóintézet felépítésében, megszervezésében, tudományos profiljának kialakításában szerzett kimagasló érdemeire.

1973

Gegesi Kiss Pál

(Nagyszőlős 1900. február 11. – Budapest, 1993. április 3.)

Orvos, gyermekgyógyász, a Budapesti Orvostudományi Egyetem rektora, tanszékvezető egyetemi tanár, az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1973. évi Akadémiai Aranyérmét Gegesi Kiss Pálnak, az MTA rendes tagjának adományozta: tudományos és tudománypolitikai munkássága elismeréséül, ... érdemeiért a gyermekgyógyászati kardiológia megalapításában és a gyermekkori anyagcsere-betegségek kutatásában, gyógyításában, továbbá a gyermekkori pszichés zavarok kórtényezőinek elemzésében és orvoslásában.

1974

Lengyel Béla

(Budapest, 1903. július 16. – Budapest, 1990. március 11.)

Kémikus, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya osztályelnöke (1964–1976), az Eötvös Loránd Tudományegyetem Általános és Szerves Kémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, az MTA Szervetlen Kémiai Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1974. évi Akadémiai Aranyérmét Lengyel Bélának, az MTA rendes tagjának adományozta: több évtizedes ...tudománypolitikai és tudományszervezési, kiemelkedő oktatói, nevelői munkásságáért, továbbá... a szilikátüvegek és szilíciumorganikus vegyületek sajátosságainak kutatásában elért, nemzetközileg elismert tudományos eredményeiért; a hazai szervetlen kémiai kutatások fellendítéséért; fiatal oktatók és kutatók neveléséért.

1975

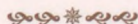
Pál Lénárd

(Gyoma, 1925. november. 7.)

Fizikus, az MTA főttkára (1980–1984), az MTA Központi Fizikai Kutatóintézet főigazgatója, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Atomfizikai Tanszék egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1975. évi Akadémiai Aranyérmét Pál Lénárdnak, az MTA rendes tagjának adományozta: tudományos, tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága elismeréséül. A reaktorfizika területén az általa származtatott generátorfüggvény egyenletért, a mágneses szerkezeti átalakulások területén az atomi rendeződés és a mágneses állapot közti kapcsolat tisztázásáért; eredményeiért a sztöchiometriai összetételtől kicsit különböző ötvözetek anomáliáinak magyarázatában.

1976

Bognár Géza

(Budapest, 1909. december 3. – Budapest, 1987. február 7.)

Gépészmérnök, az MTA főtitkárhelyettese (1956–1964), az MTA al-elnöke (1973–1976), a Távközlési Kutatóintézet tudományos igazgatója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1976. évi Akadémiai Aranyérmét Bognár Gézának, az MTA rendes tagjának adományozta: tudományos, tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága elismeréséül. A hazai mikrohullámú híradástechnikai kutatások kezdeményezéséért és irányításáért, valamint közreműködéséért a magyar mikrohullámú híradástechnikai ipar megalapozásában.

1977

Friss István

(Nagyvárad, 1903. május 21. – Budapest, 1978. október 11.)

Közgazdász, politikus, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya osztályelnöke (1965–1973), az MTA Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója, tudományos tanácsadója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1977. évi Akadémiai Aranyérmet Friss Istvánnak, az MTA rendes tagjának adományozta: a közgazdaság-tudományi kutatás terén kifejtett tudományos alkotó tevékenységéért és az Akadémia vezető testületeiben hosszú idő óta végzett tudánypolitikai, tudányszervezői és tudományos irányító munkájáért.

1978

Ortutay Gyula

(Szabadka, 1910. március 24. – Budapest, 1978. március 22.)

Etnográfus, kultúrpolitikus, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya osztályelnöke (1967–1973), az MTA Néprajzi Kutatócsoport igazgatója, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Folklór Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1978. évi Akadémiai Aranyérmet Ortutay Gyulának, az MTA rendes tagjának adományozta: tudományos munkássága során elért kiemelkedő eredményeiért a népköltészeti alkotások általános törvényszerűségeinek vizsgálata, ...a népi kultúrák országhatárokon átívelő összefüggéseinek kutatása területén: ... továbbá a több évtizeden át végzett folklórgyűjtésével feltárt maradandó értékekért.

1979

Major Máté

(Baja, 1904. augusztus 3. – Budapest, 1986. április 14.)

Építész, az MTA főtitkárhelyettese (1955–1958), a Budapesti Műszaki Egyetem Építészettörténeti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1979. évi Akadémiai Aranyérmet Major Máténak, az MTA rendes tagjának adományozta: az építészet, az építészetelméleti és az építészettörténeti kutatások terén elért kimagasló eredményeiért és az Akadémia testületeiben hosszú idő óta végzett tudománypolitikai és tudomány-szervező munkájáért.

1980

Tolnai Gábor

(Kunszentmiklós, 1910. december 29. – Budapest, 1990. február 16.)

Irodalomtörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1980. évi Akadémiai Aranyérmét Tolnai Gábornak, az MTA rendes tagjának adományozta: hosszú időn át eredményesen folytatott irodalomtörténeti munkásságáért, főként a régi magyar irodalom, az erdélyi emlékirat-irodalom területén és Szenczi Molnár Albert, Radnóti Miklós, Garcia Lorca kutatásaiért, valamint tudományszervezői és oktatói tevékenységéért.

1981

Straub F. Brunó

(Nagyvárad, 1914. január 5. – 1996. február 15.)

Biokémikus, az MTA alelnöke (1967–1973, 1985–1988), az MTA Szegedi Biológiai Központ főigazgatója, az MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézete igazgatója, a Budapesti Orvostudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1981. évi Akadémiai Aranyérmet Straub F. Brunónak, az MTA rendes tagjának adományozta: a biokémia (a fehérjék, enzimek szerkezete és működése, az enzimkomplexek in vivo működése) területén kifejtett nagy jelentőségű tudományos munkájáért, hazai és nemzetközi tudományszervezői, tudománypolitikai tevékenységéért, ... a Szegedi Biológiai Központ létesítésében, irányításában végzett szerepéért.

1982

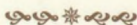
Bognár Rezső

(Hódmezővásárhely, 1913. március 7. – Budapest, 1990. február 4.)

Vegyésszámológus, az MTA főtitkára (1955–1956), az MTA debreceni Antibiotikum-kémiai Kutatócsoport vezetője, a Kossuth Lajos Tudományegyetem rektora, a Szerves Kémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1982. évi Akadémiai Aranyérmét Bognár Rezsőnek, az MTA rendes tagjának adományozta: kimagasló kutatói eredményeiért a flavonoidok, az antibiotikum-kémiai és az alkaloidkémiai kutatások területén, iskolatevő oktatói, tudományos és társadalmi-közéleti tevékenységéért.

1983

Eörsi Gyula

(Budapest, 1922. szeptember 19. – Budapest, 1992. április 20.)

Jogász, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya osztályelnöke (1973–1979), az MTA Állam- és Jogtudományi Intézet kutatóprofesszora, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora, a Polgári Jogi Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1983. évi Akadémiai Aranyérmet Eörsi Gyulának, az MTA rendes tagjának adományozta: kiemelkedő kutatási eredményeiért... a tulajdonjog fejlődése, a tervszerződések, a kártérítési és jogi felelősség, a gazdaságirányítási rendszer, az összehasonlító polgári jog területén, ...valamint iskolateremtő tudományos, oktatási tevékenységéért és társadalmi közéleti munkásságáért.

1984

Szabó Zoltán Gábor

(Debrecen, 1908. május 30. – Budapest, 1995. június 16.)

Fizikus, kémikus, a szegedi József Attila Tudományegyetem rektora, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1984. évi Akadémiai Aranyérmet Szabó Zoltán Gábornak, az MTA rendes tagjának adományozta: a fizikai kémia, ezen belül elsősorban a reakciókinetika és katalízis területén folytatott kutatómunkájának nemzetközileg elismert eredményeiért, tudományos iskolateremtő munkájáért, szakmai közéleti és több mint négy évtizedes kiemelkedő oktatói tevékenységéért.

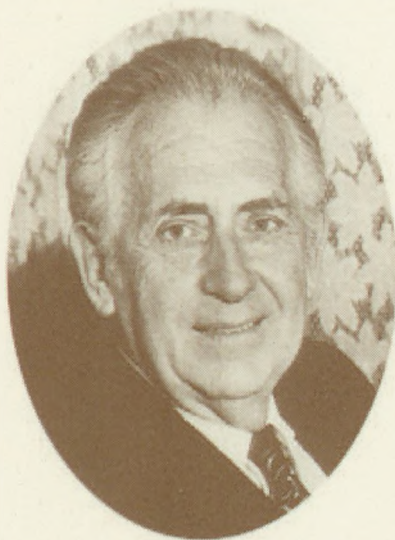

1985

Szentágothai János

(Budapest, 1912. október 31. – Budapest, 1994. szeptember 8.)

Orvos, anatómus, az MTA elnöke (1976–1985), az MTA alelnöke (1973–1976), a Pécsi Orvostudományi Egyetem, illetve a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet tanszékvezető és intézetigazgató egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1985. évi Akadémiai Aranyérmel Szentágothai Jánosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: a neuroanatómia, az ideghálózatok elemzése, az idegi szabályozások funkcionális anatómiája területén folytatott kutatómunkája nemzetközileg elismert eredményeiért, tudományos iskolateremtő munkájáért, négy évtizedes kiemelkedő oktatói tevékenységéért és az Akadémia vezető testületeiben közel húsz éven át – ezen belül az Akadémia elnökeként csaknem egy évtizeden keresztül – kifejtett magas színvonalú tudománypolitikai, tudományirányítói tevékenységéért.

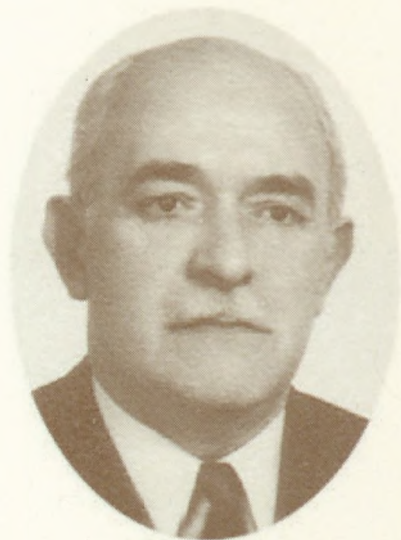

1986

Pach Zsigmond Pál

(Budapest, 1919. október 4. – Budapest, 2001. szeptember 9.)

Történész, az MTA alelnöke (1976–1985), az MTA Történettudományi Intézet igazgatója, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektora, a Gazdaságtörténeti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1986. évi Akadémiai Aranyérmét Pach Zsigmond Pálnak, az MTA rendes tagjának adományozta: a magyar gazdaságtörténet-írás megalapozásában, művelésében elért – nemzetközileg elismert – eredményeiért, tudományos iskolateremtő munkásságáért, szakmai közéleti, tudománypolitikai és több mint négy évtizedes kiemelkedő oktatói tevékenységéért.

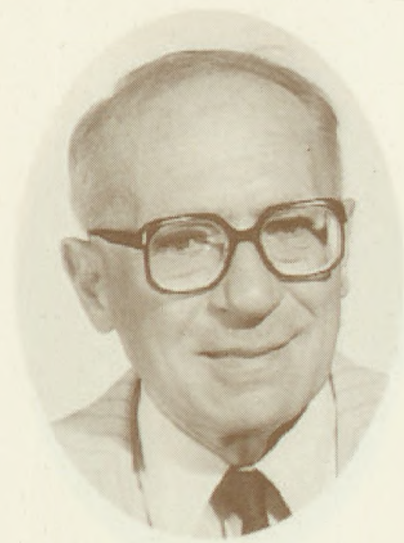

1987

Szókefalvi-Nagy Béla

(Kolozsvár, 1913. július 29. – Szeged, 1998. december 21.)

Matematikus, a József Attila Tudományegyetem Analízis Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, az MTA Analízis Tanszéki Kutatócsoport vezetője és a Bolyai Intézet tudományos tanácsadója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1987. évi Akadémiai Aranyérmet Szókefalvi-Nagy Bélának, az MTA rendes tagjának adományozta: a matematika, ezen belül elsősorban a funkcionálanalízis területén elért, nemzetközileg kiemelkedő eredményeiért, hazai és nemzetközi tudományos iskolateremtő munkájáért, széles körű és magas szintű tudományos és társadalmi közéleti aktivitásáért, valamint közel ötven éves rendkívül igényes és színvonalas oktató-nevelő tevékenységéért.

1988

Pungor Ernő

(Vasszécsény, 1923. október 30. – Budapest, 2007. június 13.)

Kémikus, a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Kar Általános és Analitikai Kémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, az MTA–BME Műszaki Analitikai Kémiai Tanszéki Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1988. évi Akadémiai Aranyérmeket Pungor Ernőnek, az MTA rendes tagjának adományozta: az analitikai kémia, ezen belül a műszeres analitika, az elektroanalitika terén elért, nemzetközileg kiemelkedő eredményeiért, tudományos iskolateremtő munkásságáért, tudománypolitikai és széles körű, magas szintű tudományos közéleti aktivitásáért, valamint közel négy évtizedes kiemelkedő oktatói tevékenységéért.

1989

Keresztury Dezső

(Zalegerszeg, 1904. szeptember 6. – Budapest, 1996. április 30.)

Irodalomtörténész, író, költő, az Eötvös Kollégium tanára, igazgatója, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1989. évi Akadémiai Aranyérmét Keresztury Dezsőnek, az MTA rendes tagjának adományozta: A magyar irodalomtörténet jelentős alakjainak és korszakainak kutatása terén elért kiemelkedő tudományos eredményeiért, kutatónemzedékek nevelésében szerzett érdemeiért, sokoldalú irodalom- és művészet-népszerűsítő munkásságáért, valamint a tudományos és kulturális közélet, a magyar közművelődés érdekében kifejtett magas szintű tevékenységéért.

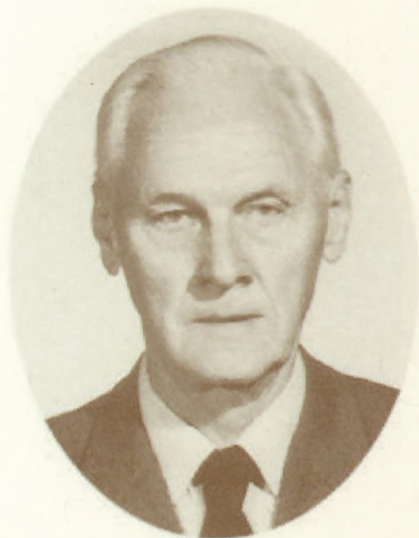

1990

Horn Artúr

(Kairó, 1911. március 24. – Budapest, 2003. november 24.)

Mezőgazdasági mérnök, állattenyésztő, az Állatorvos-tudományi Egyetem Állattenyésztéstan Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1990. évi Akadémiai Aranyérmét Horn Artúrnak, az MTA rendes tagjának adományozta: az alkalmazott állatgenetikában és különösen a keresztezés alkalmazásával a korszerűbb és gazdaságosabban termelő állattípusok kialakítása terén elért, nemzetközileg is kimagasló eredményeiért, példamutató tudományos iskolateremtő munkájáért, tudományos közéleti és több mint négy évtizedes oktatói tevékenységéért.

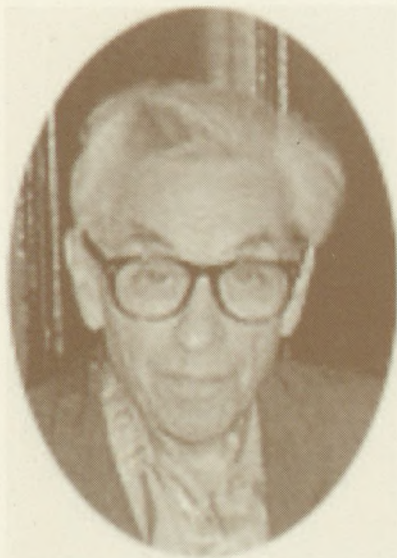

1991

Erdős Pál

(Budapest, 1913. március 26. – Varsó, 1996. szeptember 20.)

Matematikus, az MTA Matematikai Kutatóintézete kutatóprofesszora.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1991. évi Akadémiai Aranyérmet Erdős Pálnak, az MTA rendes tagjának adományozta: a matematika, ezen belül elsősorban a kombinatorika, a halmazelmélet, a számelmélet területén elért, meghatározó eredményeiért, az egyedülállóan nagy hatású, nemzetközi tudományos iskolateremtő munkájáért, mellyel matematikusok százainak adott kutatásukhoz döntő impulzust, irányvonalat.

1992

Jermy Tibor

(Lőcse, 1917. január 31.)

Zoológus, rovarökológus, az MTA Biológiai Tudományok Osztálya osztályelnöke (1988–1990), az MTA Növényvédelmi Kutatóintézet igazgatója.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1992. évi Akadémiai Aranyérmet Jermy Tibornak, az MTA rendes tagjának adományozta: a hazai kísérletes rovarökológia és -etológia, a biológiai védekezés, a mezőgazdasági kártevők előrejelzése terén végzett, nemzetközi szinten elismert úttörő elméleti eredményeiért, valamint gyakorlati tudományos szervező munkásságáért.

1993

Hadrovics László

(Alsólendva, 1910. június 27. – Solymár, 1997. május 12.)

Nyelvész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szláv Filológiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1993. évi Akadémiai Aranyérmét Hadrovics Lászlónak, az MTA rendes tagjának adományozta: a magyar-szerbhorvát történeti és nyelvi kapcsolatok vizsgálatában, az orosz-magyar és szerbhorvát-magyar szótárírás, a magyar mondattan és történeti jelentéstan területén több mint fél évszázad óta folytatott, kimagaslóan eredményes, nemzetközi elismerésben részesített munkásságáért.

1994

Donhoffer Szilárd

(Budapest, 1902. július 3. – Pécs, 1999. január 12.)

Orvos, az MTA Orvosi Tudományok Osztálya osztályelnöke (1974–1980), a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora, a Kóréletani Intézet tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1994. évi Akadémiai Aranyérmet Donhoffer Szilárdnak, az MTA rendes tagjának adományozta: kiemelkedő tudományos munkája elismeréséért – főleg a tápanyagok felszívódása, a hő- és energiaforgalom kibernetikája területén –, évtizedeken át folytatott példamutató kutatásszervezési munkásságáért, valamint iskolateremtő oktatási tevékenységéért, amelynek nyomán több nemzedék tanítómestereként tiszteli.

1995

Balogh János

(Nagybocskó, 1913. február 19. – Budapest, 2002. augusztus 15.)

Biológus, zoológus, az MTA Biológiai Tudományok Osztálya osztályelnöke (1973–1980), az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állatrendszertani és Ökológiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, az MTA Talajzoológiai Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1995. évi Akadémiai Aranyérmet Balogh Jánosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: több évtizedes kiemelkedő szintű tudományos, tudományos szervező és –népszerűsítő munkásságáért. Tudományos életművéért, különösen a nemzetközileg elismert egyetemi tankönyveiben kifejtett rekuperációs elméletéért, és a trópusi őserdők addig teljesen ismeretlen talajfaunájának feltárásáért.

1996

Borzák István

(Monor, 1914. december 24. – Budapest, 2007. december 9.)

Irodalomtörténész, klasszika-filológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Latin Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1996. évi Akadémiai Aranyérmet Borzák Istvánnak, az MTA rendes tagjának adományozta: a római irodalom, az ókori történetírás és az ókori művelődés továbbélésének kutatása terén elért kimagasló, nemzetközileg is nagy elismeréssel övezett tudományos eredményeiért.

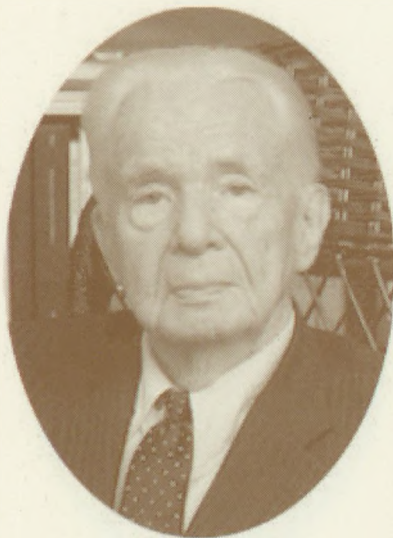

1997

Kosáry Domokos

(Selmecbánya, 1913. július 31. – Budapest, 2007. november 15.)

Történész, az MTA elnöke (1990–1996), a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia örökös védnöke, címzetes egyetemi tanár.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1997. évi Akadémiai Aranyérmét Kosáry Domokosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: sokévtizedes, kiemelkedő jelentőségű tudományos életművéért, az MTA érdekében kifejtett tudománypolitikai és vezetői tevékenységéért, a történettudomány területén a modern magyar nemzettudat formálásában, elsősorban a 18–19. századi magyar politika, társadalom- és eszmetörténet alapkérdéseinek feldolgozásában elért kimagasló eredményeiért, magas szintű tudományszervezői tevékenységéért, hazai és nemzetközi fórumokon kifejtett odaadó, áldozatos munkájáért.

1998

Tarján Imre

(Szabadka, 1912. július 26. – Budapest, 2000. január 19.)

Biofizikus, az MTA Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya osztályelnöke (1976–1990), a SOTE Orvosi Fizikai Intézet, illetve Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet tanszékvezető egyetemi tanára és az Intézet igazgatója, az MTA Kristályfizikai Tanszéki Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1998. évi Akadémiai Aranyérmet Tarján Imrének, az MTA rendes tagjának adományozta: a kristályfizika, a molekuláris biofizika és a felsőoktatási pedagógia területén kifejtett kimagasló tudományos, iskolateremtő munkásságáért, magas szintű tudományszervezői, tudományos közéleti tevékenységéért.

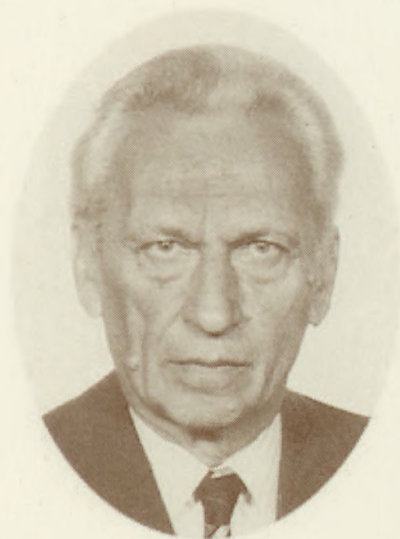

1999

Stefanovits Pál

(Kassa, 1920. november 24.)

Vegyéssz mérnök, az MTA Agrártudományi Osztálya osztályelnöke (1990–1996), a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, rektorhelyettese, professor emeritusa.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 1999. évi Akadémiai Aranyérmet Stefanovits Pálnak, az MTA rendes tagjának adományozta: a talajtérképezés, a földértékelés talajtani megalapozása, a talajhasznosítás és a talajvédelem területén fél évszázadon át kifejtett, kiemelkedő jelentőségű, széles körű hazai és nemzetközi elismerést szerzett iskolateremtő tudományos munkájáért, életművéért.

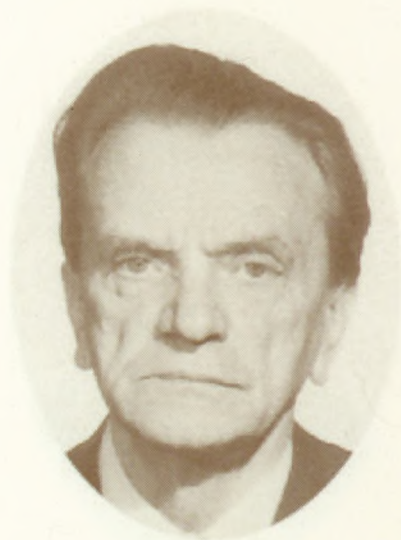

2000

Simonyi Károly

(Egyházaskfalu, 1916. október 18. – Budapest, 2001. október 9.)

Fizikus, a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Kar tanszékvezető egyetemi tanára, a Híradástechnikai Intézet Vezetéknélküli Híradástechnikai Tanszék professzor emeritusa.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2000. évi Akadémiai Aranyérmet Simonyi Károlynak, az MTA rendes tagjának adományozta: a radarfizika és a magfizika területén fél évszázadon át kifejtett kiemelkedő jelentőségű, széles körű hazai és nemzetközi elismerést szerzett iskolateremtő tudományos munkásságáért, mérnökök és fizikusok generációinak oktatásáért és neveléséért, valamint „A fizika kultúrtörténete” című tudományos mű és számos kiváló egyetemi tankönyv megalkotásáért, életművéért.

2001

Flerkó Béla

(Pécs, 1924. június 14. – Pécs, 2003. április 12.)

Orvos, humánbiológus, a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora, a Humán Anatómiai Intézet tanszékvezető egyetemi tanára, professzor emeritusa.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2001. évi Akadémiai Aranyérmet Flerkó Bélának, az MTA rendes tagjának adományozta: életművéért, a neuroendokrinológia területén végzett, nemzetközi szinten is kiemelkedő tudományos munkásságáért, iskolatemető oktatói és tudományos közéleti tevékenységéért.

2002

Fejes Tóth László

(Szeged, 1915. március 12. – Budapest, 2005. március 17.)

Matematikus, az MTA Matematikai Kutatóintézet igazgatója, tan-
székvezető egyetemi tanár.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2002. évi Akadémiai Aranyérmet Fejes Tóth Lászlónak, az MTA rendes tagjának adományozta: életművéért, a diszkrét geometria, a fedések és elhelyezések elméletének területén kifejtett tudományos munkásságért, a magyar diszkrét geometriai iskola megteremtéséért. A diszkrét geometria világviszonylatban is az ő tevékenysége nyomán vált önálló tudományággá.

2003

Harmatta János

(Hódmezővásárhely, 1917. október 2. – Budapest, 2004. július 24.)

Nyelvész, klasszika-filológus, indológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Indoeurópai Nyelvtudományi Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, professzor emeritusa, az MTA Ókortudományi Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2003. évi Akadémiai Aranyérmét Harmatta Jánosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: életművéért, az ókori görög-római világ és az ókori Kelet, különösen Irán nyelveinek és történetének az eredeti írásos és tárgyi forrásokra támaszkodó kutatásában elért, nemzetközileg is nagyra értékelt eredményeiért, a magyar őstörténet kérdéseinek tisztázásához való hozzájárulásáért, és a fiatalabb nemzedékeknek távlatokat nyitó, őket igényességre nevelő tanári tevékenységéért.

2004

Halász Béla

(Kalaznó, 1927. július 4.)

Orvos, anatómus, neuroendokrinológus, az MTA alelnöke (1990–1996), a Semmelweis Egyetem II. sz. Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet tanszékvezető egyetemi tanára, professzor emeritusa, az MTA-SE Neuroendokrin Kutatócsoport kutatóprofesszora.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2004. évi Akadémiai Aranyérmet Halász Bélának, az MTA rendes tagjának adományozta: nemzetközileg elismert, eredményes tudományos kutató munkásságáért, iskolateremtő tevékenységért, valamint széles körű tudományos szervezői és tudománypolitikai munkájáért, amelynek jelentős részét a Magyar Tudományos Akadémián fejtette ki.

2005

Markó László

(Debrecen, 1928. október 16.)

Kémikus, vegyészmérnök, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya osztályelnöke (1989–1996), a Veszprémi Egyetem Szerves Kémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, professzor emeritusa, az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet igazgatója, kutatóprofesszora.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2005. évi Akadémiai Aranyérmet Markó Lászlónak, az MTA rendes tagjának adományozta: a fémorganikus kémia és a homogén katalízis területén elért nemzetközileg kiemelkedő tudományos eredményeiért, iskola-teremtő oktatói munkásságáért, a magyar tudomány és ezen belül a Magyar Tudományos Akadémia érdekében kifejtett tudományszervező és tudománypolitikai munkájáért.

2006

Michelberger Pál

(Vecsés, 1930. február 4.)

Gépészmérnök, az MTA alelnöke (1993–1999), a Budapesti Műszaki Egyetem rektora, a Járműváz- és Könnyűszerkezetek Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, professzor emeritusa, az MTA–BME Gépek és Járművek Dinamikája Kutatócsoport vezetője.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2006. évi Akadémiai Aranyérmet Michelberger Pálnak, az MTA rendes tagjának adományozta: korszakokat átölelő sokoldalú munkásságáért, ...amelynek kiemelkedő állomásai az Ikarus buszcsalád számos típusának tervezése, autóbuszok borulásbiztonsági kutatása, iskola-teremtő nyolc magyar nyelvű szakkönyve, műegyetemi rektorsága a rendszerváltás éveiben, munkája az Akadémia alelnökeként és nemzetközi szervezetekben kifejtett vezetői tevékenysége.

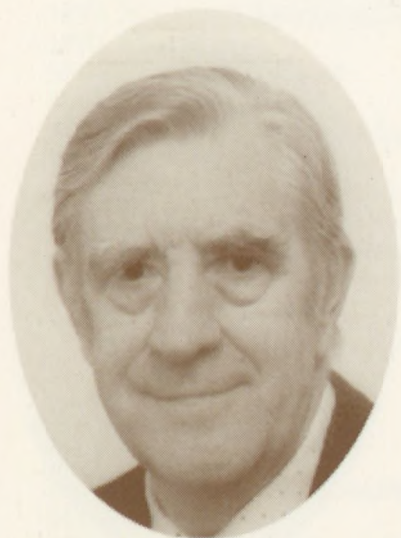

2007

Keszthelyi Lajos

(Kaposvár, 1927. február 15.)

Fizikus, biofizikus, a Szegedi Biológiai Központ főigazgatója, a Szegedi Biológiai Központ Biofizikai Intézete igazgatója, kutatóprofesszora.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2007. évi Akadémiai Aranyérmét Keszthelyi Lajosnak, az MTA rendes tagjának adományozta: Kiemelkedő eredményeiért a kísérleti fizika, a biofizika területén. Úttörő szerepéért a modern magfizikai módszerek hazai elterjesztésében és széleskörű alkalmazásában, ...a biológiai aszimmetria eredetének és a biológiai energiaátalakítás mechanizmusának felderítéséért. Sokoldalú iskolateremtő egyénisége révén több világszínvonalú hazai laboratórium elindításáért, tudománypolitikai szerepéért, mellyel elősegítette, hogy a Szegedi Biológiai Központ az MTA egyik nemzetközileg is elismert, legsikeresebb intézetévé vált.

2008

Nemecz Ernő

(Losonc, 1920. augusztus 22.)

Geokémikus, az MTA Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya osztályelnöke (1985–1990), a Veszprémi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, a Föld- és Környezettudományi Tanszék professzor emeritusa.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az 2008. évi Akadémiai Aranyérmet Nemecz Ernőnek, az MTA rendes tagjának adományozta: nemzetközileg elismert, kiemelkedő ásványtani és geokémiai kutatásaiért, ... az anyagásványok szerkezeti, ásványgenetikai vizsgálata, a nem érces ásványi nyersanyag lelőhelyek genetikai jellemzése terén elért nemzetközi jelentőségű eredményeiért, a Veszprémi Egyetem iskolateremtő professzoraként végzett több évtizedes oktatói munkásságáért, tudományos szervezői és tudományos közéleti tevékenységéért.

KÉPJEGYZÉK

Köszönjük az MTA Kézirattára és Mikrofilmtára, az MTA Művészeti Gyűjteménye, az MTA Társadalomkutató Központja, az MTA Almanach Szerkesztősége, a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, Cs. Lengyel Beatrix és a Rubicon Archívum szíves segítségét.

Balogh János	MTA TK gyűjtése
Benedikt Ottó	MTAK Mikro: C 2364/3
Bognár Géza	MTAK Mikro: C. 2378/1
Bognár Rezső	MTAK Mikro: C. 2359/1. ismeretlen, 1978.
Borzsák István	MTA Almanach Szerkesztőség
Donhoffer Szilárd	MTA TK gyűjtése
Eörsi Gyula	MTAK Mikro: C. 2355/3
Erdei Ferenc	MTAK Mikro: D. 2482
Erdey-Grúz Tibor	MTA Almanach Szerkesztőség
Erdős Pál	MTA TK gyűjtése
Ernst Jenő	MNM TF: 903/1956; Járai Rudolf, 1956.
Fejes Tóth László	MTA Almanach Szerkesztőség
Flerkó Béla	MTA Almanach Szerkesztőség
Friss István	MTAK Mikro: C. 2394/3
Gegesi Kiss Pál	MTAK Mikro: C 3349/6
Hadrovics László	MTAK Mikro: D 7940; Fábri Zsuzsa, 1983.
Halász Béla	MTA TK gyűjtése
Harmatta János	MTA TK gyűjtése
Hevesi Gyula	MTAK Mikro: C. 2395/5
Horn Artúr	MTA TK gyűjtése
Jánossy Lajos	MNM TF: 66.1955; ismeretlen, 1966.
Jermy Tibor	MTA TK gyűjtése
Keresztury Dezső	MTA Almanach Szerkesztőség
Keszthelyi Lajos	MTA Almanach Szerkesztőség
Korach Mór	MNM TF: 75.279; MTI Járai Rudolf, 1950-es évek
Kosáry Domokos	Rubicon Archívum, Gottl Egon
Lengyel Béla	MNM TF 1138/1955; Magyar Fotó – Mező Sándor, 1955.
Ligeti Lajos	MTA TK gyűjtése
Major Máté	MTA Almanach, 1980. 93. p.
Manninger Rezső	MNM TF: 2518/1951; Nemzeti Sajtófotó, 1943.
Markó László	MTA TK gyűjtése
Michelberger Pál	MTA TK gyűjtése
Nemecz Ernő	MTA Almanach Szerkesztőség
Novobátzky Károly	MNM TF: 82.1198; MTI, 1953.
Ortutay Gyula	MNM TF: 71.1127; Rózsa László, 1955 körül
Pach Zsigmond Pál	MTA TK gyűjtése

Pál Lénárd
Pungor Ernő
Rusznay István
Simonyi Károly
Stefanovits Pál
Straub F. Brunó
Szabó Imre
Szabó Zoltán Gábor
Szentágothai János
Szókefalvi-Nagy Béla
Tarján Imre
Tolnai Gábor

MTA TK gyűjtése
MTA Almanach Szerkesztőség
MNM TF: 908/1956; MTI, 1956.
MTA TK gyűjtése
MTA TK gyűjtése
MNM TF: 82.62; Forgách Károly, 1970.
MNM TF: 889/1956; MTI – Járay Rudolf, 1956.
MNM TF: 79.322, Potzmann János, 1953.
MNM TF: 82.1498; Forgách Károly, 1975 körül
MTA TK gyűjtése
MTA TK gyűjtése
MTA Almanach Szerkesztőség

— *Felelős kiadó:* Tolnai Márton

